Jüdische Pester Zeitung.

דיזעם בלאט ערשיינט
דרימאל וואכענטליך
פאנאט, מיטוואך אונד סאנאט.
אונד פאסטעם
פיר ע. מערזיוס-אונגארן
גאנציעהרין 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהרין 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פיר׳ם אויסראנד
גאנציעהרין 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהרין 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

יידישע
פעסטער צייטונג

אויף דיזער צייטונג קאן מען
יעדען טאג
פר׳ענומעריר׳ן
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייז
פעזיכטיגט מיט דעם פעסאנדע דעם
ערשטען בלאטעם.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואצינער בולוואר נומ. 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-גלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 15. דרייצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג דה אדר א ה.תרמ״א. Pest, den 4. Feber 1881.

דער קריעגס-צושטאנד בלייבט!

בעקאנטלי׳ך איזט פאר אייניגן יאהרען אין וויען דער האכסט בערימטע פרייזניצע פאלישדער דר׳ שילדא׳ מיט דעם פלאנע אייניגע פרייע-דענם אי׳פנערעמען. ער וינשטע, דאם זא ייא דיא שטודירענדען צו וינען אינצפלנען פרוואנען דורך דען רוכטער אי׳ם פרעדליכע וייזע אי׳נטערפאנען ווערדען, זא מאנגן אי׳ך דיא אינאוגוראציע צייטשריפט דען שואפטע אונד מעכטען דורך אין שריפטען פרייכט אי׳ך אייג פרידליכע וייזע אינפנפלנען ווערדען, הויפט וויל אלא דעם נייזאפטן מיטען אבשלאפטען אונד דען אינגפייער פרעלען ארמעע-אינפאבטן אי׳ך ווייז אין עודע גפמאבט ווערדען. —

דיא יונגער צייט איזט דיעזער פלאן דעם עיי-גפן פרינדענם שאן אפט פאן גפלעהרטען שואפטפ-מענגפרן אן בעראטונג גפקאנגן אונד עי׳יאנגן ווערדען; אבער נאך דיא פלוכטיגע עריייגנג פאנד מאן דיעזען פלאן בזו עפטע נאך אי׳מפער פרי אינפי׳פ פרדבא׳. זפלאנג נאך שואפטפן עקפטפרפן, וועלכע, מיט אהרער יפטפנען נאפטפ אינפפרי׳פ-דען, אימפער נאך דיא טעכניק דיא וויפ מאכט שפרפבען —, זא לאנג ווערדען איך דיעזע נאך ריינע זונגען אונד טראכטפן, אים מיט דער גפוואלט אהרער מילטער-מאכט זיך צו פרייא-פפרן; איך אין שרעדפנפרוכט ווערדען זיך דיעזע נימפער פרלאפפפן.

זא צים בייפפיעל איזט רוסלאנדס שטרעבפן נאך אימפער דאי׳ך גפרוכפען, דיא טירקיי׳א צי פראבערן אונד זינע מאכט אין אירען וויי׳ט אי׳בפר-דעהנפן, וויי׳ד עס זיך נון אי׳נפם שיידפ-נפרוכפע אונטפרי׳רפפן? נפיים נפכט: דענן רוסלאנד וויי׳ם עם פאראי׳ם, דיאם אין שיידפ-נפרוכפ אידם זא-גפן וויי׳רדע: «דיא האכט נאך קיין רעכט, דאם רייד דער מאהאמעדאנער צו פראבען!»

פ׳אנקי׳ך דיפנט עבפנפאללם פארטיפר-דענר דא׳ראן, זינע פרלאפפנפן פ׳אי׳נפנפן פלאנם אונד לאהרי׳נפנפן צורוקצופראבערן. — אינאללן וויי׳דער האט דאם פארטי׳רדפנדע שטרעבפן זינפ פאללשטפנדיפ אי׳נפנפיי׳ם דער-פפרשטללטן אונד דיא זוד-עסטפרי׳כישפן פ׳אי׳נפנפן מיט דער א-טאלינישפ שפ׳רעבפנדפן בפפאלקפרפנפ אן זוך צו רוסלאנד. — «ווי׳רדפן זוך נון דיפנפ בי׳דפן שטאהפטפן אי׳נפם שיידפ-נפרוכפט, אים פאללפ רוסלאנד פנפנפן אידרען אי׳ך אי׳נפם אונד אינפנפלנפן מפנפ-שפן אבשלאבטפן אונד דען אינפנפי׳ער פ׳פללפן ארמפע-אינפאבטן אי׳ך ווי׳ם אין עודע גפמאבט ווערדען. —

דיפ ענפער צים איזט דיפזער פלאן דעם עיי-גפן פ׳רי׳פנדפן פ׳ר יפטפנפ אלם אינאי׳פ׳רדבא׳ בפפ׳נדפן. — נון האט זוך יפטפנפ אין פפראי׳ן נפ-לפרפטפר שטאהפטפ-מפנפער נפכילדפט, וועלכפר דאהין שיידפנפ, וויי׳נפסטפנם דיא שיידפן-פן גפי׳יואנקי׳פטפן דעם אופפרפי׳רדפנפן קיינפם צו מילדפרן, דיפזער פפראי׳ן וויי׳ל זאלבפ כי׳פנפם-גפזונפנפ שטאהפטפן, דאם זוך דיא קריפפפי׳רפנפ פאן גן בלאם איי׳ך דיא שיידפנפ צו מילטפר-פטפן זאנפפן-פפן דען דעם בפפטפנפנפן זאלל. דיא דרפפפט דעם פ׳פנדפם בפפטפנפנפן, וויי׳ם צים בייפפיעל דיפנ נפללפרי׳, מי׳פטפר-מאכט דיך צו פפרי׳פ-פפרן; אי׳ך אין שיידפפנפרוכפט ווערדפן זוך דיפזע נימפער פפראי׳פפפפן.

זא צים בייפפיעל איזט דיפלאנדס שטרעבפן נאך אימפער דאי׳ך גפרוכפפפן, דיא טירקיי׳א צי פראבערן אונד זינע מאכט אין אירען וויי׳ט אי׳בפר-דעהנפן, וויי׳ד עס זיך נון אי׳נפם שיידפ-נפרוכפט

וואלטונג דער שטאאטס-פּינאנצן. ער ווּאורדע פּיעלמאהר דער נעכסטע פּערטרויטע אונד צוּפֿרי-דענסטע ראטהגעבער דעם יונגן קאַנוג. דער אין שטאאטס-אנגעלעגענהיטען ניכט אונטערנאהם, בעפֿאָר זיין יידישער פּינאנצ-מיניסטער אונד ראטה-געבער אויך זיינע צוּשטימונג היעצו גאב.

איך דער ליב-ארצט דעם קאַנוג, אברהם אבן צארצאל, ווּאר צוּגלייך אין שארפֿזיניגער שטאאטסמאַן, דער אויך דען יונגן קאַנוג אינגן גראָסטן אינפּלום איבטע. בּיידע יידישען שטאאטס-מענגער האבען עם מיט אירהרן גלויבענס-גענאָסען נוט נעמיגט אונד פּערווּעגדעטן אירהרן אינ-פּלום צום וואהלע דער נעזאמטס-יידענהיט מאַס-גילינגס. דיא יודען האבטען זוּאַר אין בעזוּאָנדע-רעם נעריכט אונד צוּיואר ניכט נור פֿיר שטרייטיג-קיטען, דיא זיא אונטער אינאנדער האבטען, זעלבסט כריסטען, דיא מיט אירהנגער אינגם יודען אינגן פּראָצעס האבטען, דורפֿטען ניכט צו דען נעווּאָלטיגן גערכטען נעהטען. זיא מיסטען זיך אינפֿאך אן דאס „יודען-גערכט" ווענדען. וואס דיזעם נערכט ענטשיעדט, דאס מיסטען זיך אויך דיא כריסטען נעפֿאללען לאסטען. אים יאהרע 1353 שטעללטע דער לאנדטאג אן דען קאַנוג דיא פֿאָר-דערונג, דאס פֿר דיא בעזוּאָנדערן יודען-גערכטע אבשאפֿען מאַנג. וועגן דיא יודען גליכבערעכטיגט זינד, זוּ האבּ נימאנד דאנגעגן אויפֿגי-עטרעטן. דאך זוּאללטען זיא ניכט בעפֿאָרצוגט זין אונד קין בעזוּאנדערעם נעריכט האבען, דעם זיך זואָלגן אויך דיא כריסטען פֿיגן מיסטען!

דיזעם פּראָדערונג האבטע נעווּיס פֿיעלעם פֿיר זיך, מאן פֿירכטעטע, דער קאַנוג וועדע נאכגעבען אונד אויך דיא יודען דען נעווּאָהנליכען גערכטען אונטערפֿרדנן מיסטען. דאך דער יודענפֿרינדליכע דאן פּראָפּ עדווּרדטע דער ערסטע: „מיינע הערדען! דאס גאַנצע ניכט! אידר זוּעהטע אַ, דיא יודען זינד אין שוואכעם פּאָלקען אונד בעדירפֿטיגן אינעם בעזוּאנדערן שוצעם. בּיא דען נעווּאָהנליכען כריסטליכען גערכטען וועדען זוּ אידר רעכט ניכט פֿינדען. אים גינסטיגסטען פּאללע וועדען אידרע פּראָצעסע זוּ פּערשלעפּפּט וועדען. דאס אידגען הערדים אין גראָסער שאדען עריואכסען מיסטע. אום אידרע גליבבערעכטיגונג צוּר ווידערל-כען גלטונג צו בריגגען, טים אידגען אין בעזוּאָ-דערעם נערכט אינגעריפֿען וועדען;"

זוּ עדעל האט געזיים נאך קין מאַנדרך גע-גען יודען נעהאנדעלט. דאך עם וואר קין וואנדרע, דא מאמוּל אבילאפֿא דענזעלבען בעהערשט האט אונד זין הערץ שטעט צו גונסטען דער יודען לענקט! —

אינדעם בליבען דיזע ערפֿילבען פֿר-העלטנישסע ניכט לאנגע אדגע שטאַנגע. דער יונגעלבע קאַנוג שטאנד נעמליך נאך זוּ צימלד אינער דער פֿאָרטונדשאפֿט זיינער פּרעפֿאנדטען. דיזעזע זוכטען פֿיר אידן אינע בריפֿ אים. דיא איהרען אינטערעסטען עטשטפֿרעבען זוּאללטע. זיא וויינשטען, דאס דער קאַנוג פּרינצעסין בלאנקא, טאכטער דעם פּראָנצאזישען הערצאָגס פֿאָן בור-באָן, הייראטע, דא עי העדוך מיט דער פּראָנצא-זישען קאַנינס-פֿאמיליע פֿין נאהע פּערווּאנדטשאפֿט טרעטען וירדע. דאך דיזעע פּערווּאנדטען מאכטען איהרע רעכענונג אהנע דאס הערץ דעם יונגען קאַנוג. דאן פּערראָ וואר נעמליך בעריטם אין אין יונגעם שפּאניעם עדעל-פֿייליפֿ פּערלויבט, נא-מעם מאריא דע פּאדילא. דיא פּערווּאנדטען מאכטען יעדאך זוּאללטען לעדם אבער דיעזע הי-נאָס-אנגעלעגענהיט, דאס דאן פּערראָ זוּ גע-נאהטיגט זוּה, זוּ אום דיא האנד דער פּרינצעס-סין בלאנקא צו בעווּערבען, עד וואידע וויטקליך איהר בריפֿטאַנס.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאלגט.)

פֿערלאָזונג

1) דער 1860-ער לאָזוּנ.

בּיא דער אם 1. פֿעברער 1881 פֿאָרגענאָממע-נען צוּיהונג, וואָרדען פֿאלגענדע סעריען נעצאָגען: 98 188 297 355 555 698 796 863 919 1670 1770 1899 2474 2540 2603 2849 2872 2969 3109 3617 3683 4047 4182 4302 4705 5320 5877 5937 6057 6106 6402 6622 6670 7031 7403 7429 7851 8172 8426 8690 8782 8790 8827 8861 9016 9059 9207 9214 9983 10066 10092 10209 10448 10879 10958 11331 11496 11575 11690 11843 12073 12089 12339 12816 13319 13539 13678 13712 13741 13822 13881 13928 14210 14263 14354 14401 14815 15594 15968 16139 16160 16674 16842 16899 16918 16962 17264 18071 18092 18363 18454 18805 18850 19000 19161 19171 19204 19616 19827 אנד 19898.

לאָטטא-צוּיהונג פֿאָם 1-טען מעבער 1881.

ב ר י נ ן 18 69 45 29 21

נעשעפּטסבעריכט.

פּעסטער פּרייוג.

נעטרייד-נעשעפּט. פֿאָן וויינצען וואר נעפֿטען צוּיפֿלוג צו מארקטע נעבאָטען, דער פּרעמיע וואר שוואך. — מעהרע וואידען פּערקויפֿט.

וויינצען פּר פּיהל-יאהר 10,50—10,93 נול.

קוקורוץ פּר פּיהל-יאהר 5,90—5,93 נולד.

האפֿער פּר פּיהל-יאהר 6,30 — 6,35 נולד.

וויינער פּרייוג.

וויינער שלאכט-פּיהמארקט פֿר. פּרייג אויף דעם וויינער שלאכט-פּיהמארקטע אם 31-טען פּ. מ. בעזוג 3209 שטיק, דאפֿאָן וואָרען: 1743 אונגאריש 767 פֿאלנישע אונד 699 דייטשע, דיא פּרייוג פּשעללטען זיך פּר 100 ק.: אונגאריש מאסט-אָכסן 48—60,50 נול, פֿאלנישע 48—55,50 נולד. דייטשע 49—50 נולדען.

פֿערֵאנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאוּר בּרייז.

אנצייגען.

כאַנקורז.

בּיא דער נעפֿערטיגטען נעמיגדע איזט ר"ח איר הבע"ל דער פֿאָסטען פֿיר איינען שו"ב וקורא אונד צוּיט-נעמפֿטען בעל תּפלה, דער פֿיר 10 קינדער (אפֿאָנגער) אים יידישען, דייטשטען אונד אונגאר-שען אונטערריכט לייסטען קאַנו, טים דעם אהרען-געהאלט פֿאָן 400 גולדען נעבסט פּרייער וואהנונג צו בעזוגטצען. נור דעם אקצעפּטירטען ווערדען דיא רייוג-שפּיזוגען פּערגינגען. רעפֿלעקטאנטען קאַנגען בוּ 15-טען מערץ צור פּראָבע קאמטען.

ה א ד נ א ש (בּיא סענדען), 1881.

1—3 דער פֿאָרשטאנד.

כאַנקורז.

בּיא דער אוּראלטישטען קולטוסגעמיגדע צו Ó és Új-Kécske איזט דיא שטעללע אינגם ש"ץ ומ"ץ, שו"ב וקורא אונד מוהל בוּ 1-טען אפּריל ל"י צו בעזעצען. בעזוגרבער דיעזער שטעללע מים-סגן מים התּרות פֿאָן אירהראָקסגן ראבבינען פּרעזוהנן זוּן, אונד האבען אידרע געזוכע בוּ שפּעטסטענס אם 25. פּעבער 1881 אן אונסער גע-פּרעטגטען פֿאָרשאנד אינגעזענדן, נעהאלט 300 גולדען ע. וו. וואהנונג, נאהנע שחיטה אונד נעבענ-עמאָלומענט. נור דעם אקצעפּטירטען ווערדען דיא רייוג-שפּיזוגען פּערגינגען.

1—3 אדמן קאשטבער, פּרעזעס.

כאַנקורז.

אין דער הינזוגען אוּראלטישען אָרטהא-דאָקסגן גמיגדע איזט דיא שטעללע אינגם שוחט ובודק, ש"ץ ומ"ץ מים דעם יאהרגם נעהאלט פֿאָן 350 גולדגן זאממט פּרייער וואהנונג, נעבסט אבל-בען עמאָלומענטן. רעפֿלעקטירענדע, וועלבע מים קבלית אונד התּרה פֿאָן נאהי זמגיו אונד מים ציי-גיסגן אינבר אידרע מאָראלישע לעבענס-וויזע פּערזוהנן זין מיסטגן, האבען פֿאָן ר"ח אדר בוּ ש"ק פּ' זכר הבע"ל צו אינגם פּראבע-פֿאָרשאנ צו ערשיינגן, נור דעם אקצעפּטירטגן וועדרן מהיל-וויזע דיא רייוג-שפּיזוגען פּערגינגען.

ה א ד ה א ז, תּרמ"א.

דער פֿאָרשטאנד.

כשר וועלבריא.

אך בעפֿעהל מך העריטים, דיא האפֿלבע אנצייג צו מאבגן, דאס אך בכ"ק מאטטעריפֿאָק אינג כשר זעלבריא אי עריכטעטט האבע, מים הכשר נמיר פֿאָן אדמ"ו הגאון חי' אב"ד דפּ"ה פּערזוהנן. גליבצייטיג עלליבע אך מיר דא-דער, זיא צו אינער פּראבע-בעטטע פּלעגען אינצו-לאדגן! נעפֿעללינג אויפֿטרגג בעליבגבן זיא צו-ריכטגן אן: LEOPOD STERN, Selcher in Mättersdorf.

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פֿרוכט וויינצען	קוואלנטע פּר. העקטאל.	100 קילאָגראם
נאך-דאנגאריש נייער	74	—
„ „ „	75	11.15—11.25
„ „ „	76	11.25—11.45
„ „ „	77	11.50—11.55
„ „ „	78	11.60—11.65
„ „ „	79	11.75—11.85
„ „ „	80	11.90—12.—
סעמטער נאך-דען	—	—
„ „ „	75	11.70—11.80
„ „ „	76	11.20—12.—
„ „ „	77	12.10—12.15
„ „ „	78	12.20—12.25
„ „ „	79	12.40—12.40
„ „ „	80	12.45—12.50
טהיים	—	—
„ „ „	75	11.80—11.95
„ „ „	76	12.05—12.15
„ „ „	77	12.25—12.40
„ „ „	78	12.60—12.70
„ „ „	79	12.75—12.80
„ „ „	80	12.85—12.90
וויסענבורגער	75	11.80—11.95
„ „ „	76	12.05—12.15
„ „ „	77	12.25—12.40
„ „ „	78	12.60—12.70
„ „ „	79	12.75—12.80
„ „ „	80	12.85—12.90

פֿרוכט	קוואלנטע פּר. העקטאל.	100 קילאָגראם	סעך קילאָגראם
קאַרן	72	9.95	10.20—
נעטרייד מאלץ	62	—	—.—
נעטרייד פּוטעטע	62	6.45	6.80—
האפֿער	40	6.20	6.40—
קוקורוץ באאנאר	75	5.80	5.85—
אנדערע	73	5.70	5.75—
הירזע	—	5.60	5.80—

וויינצען	סעך אקמאבער		—.—	—.—
קוקורוץ	„ פּרוּאָדער		10.00	5.90
נעטרייד האפֿער	„		—.—	—.—
	„		6.30	—.—
	„		—.—	—.—
	„		—.—	—.—

באללען-מעהל		קר.	סל.
נומפֿער	0	22	40
„	1	21	80
„	2	21	20
„	3	20	60
„	4	19	70
„	5	18	80
„	6	17	20
„	7	16	90
„	8	15	40
„	8½	13	80

טשעריטשאָם: אלטע מעסטאדע		33	—
„ נייע „ קאַראָסטשל		31	50

טורז-טאבעללע פֿאָם 1. פּעבער.

גרעלד-קורז	קר.	סל.
וילטערראָגגע	—	100
דוקאטען	5	54
קסעריינישע-אונגרישע . . . . . 8 גולדען נאלדר		
שוּיץ (20 פראנקע)	9	38
נאפּאלעאָנאר	9	38
דייטשע ריינסגאלדען	57	95
20 פראנסען-שטיק	11	59
סאוּווערעינער	1	23

לאָזוּנ.			
1854-ער פּרעמיענלאָזוּנ שטאאטס-לאָזוּנ	—	120	—
1860-ער „ „	129	50	—
דעטטע „ „	134	—	—
1864-ער לאָזוּנ צו 100 גולדען	173	—	—
דעטטע „ 50 „	170	50	—
קאָסע ריינסגאלדען	27	—	—
פּרייגלאָזוּנ	22	—	—
קלאַרען-לאָזוּנ	178	15	—
קלאַמטאלאָזוּנ צו 40 גולדען	40	50	—
דאנאוּ-דאמפֿסטפֿיפֿאָרט-אקציען	105	—	—
אינסגראָר-לאָזוּנ	24	—	—
רוטלוויטש-לאָזוּנ צו 10 גולדען	17	50	—
רוטלוויטש-לאָזוּנ „ 20 „	19	50	—
אסטנר-לאָזוּנ	39	—	—
מאטסי-לאָזוּנ	40	—	—
וינדישגרעץ-לאָזוּנ „ 10 „	18	50	—
מאלפֿלאָזוּנ „ 40 „	50	50	—
פּאלפֿי-לאָזוּנ „ 20 „	22	—	—
סט.-גענאָיס-לאָזוּנ „ 40 „	18	25	—

יערטה-אפֿיערע			
אונגאריש נאדרעדינער	108	70	—
אונגאריש אפֿענטרעדינער	89	20	—
אונגאריש נייטרעטשאפֿענער	96	75	—
מעטטערסבורגאפֿענער	94	25	—
וינטשענדארפֿער	93	75	—
נאפֿיגשער	98	50	—
מיטרענטאלער	95	50	—
אונגאריש אייגענאפֿל-אלפֿלען	125	—	—
וויינעקקופּפּאלאפֿלאנגאפֿלאפֿענען	94	50	—
מאפֿענישער דער אונגאריש מארקע			
אינסגראָר צו 5 אינגאלד פּרייגען	101	25	—
דער אונגאריש וואפֿענקאָנטאָר צו 5 פּרייגען	98	—	—
דער אונגאריש אלגעמיינען באַנק צו 5 אינגאלד	139	—	—
פּרייגען	105	—	—
דעטטע צו 6 פּרייגען	86	60	—
דער נאציאָנאלבאנק	146	—	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

שטענדלר, האם דיא מעלזינע פֿאן דער עטפֿידזינע דעם רומענישען קראַפֿטיגען גראַסעם אידפֿוזען עדרעטע, איינער שטודירט שפעטער עדאך טראַ איינע רעפֿעטע איז, וואַנאַך אן דער נאַנצען ענט־פֿרעמדענם־קיין וואַרט וואַרט דיא. וויא זאַלל מאן זיך דאם ערקלערען? ניכט אנדערם, אלם דער קראַפֿטיגען איינען יוגנדשטרייד פֿערואַכט האבן, פֿר ענטפֿערנט זיך פֿרוי מאַרגעט אים דעם שלאַסס אונד דאם ערטט נאכמיטטאַגם צו־רוק. אום זיך נעגען איינע שטראַפֿע צו שטעלן, עדרוכטעטע פֿר דיא נעשוכטע פֿאַן דער ענטפֿד־רונג, דיא זיך עדאַר באלד אלם אויסרד דערפֿיס־שטעלטע, אללענפֿאלם איום דער קראַפֿטיגען רומעניגם אין דיפֿלאַמאַטיטער קאַפּ, דער שאן חיטט איינע טכטוגע לוגע פֿערבינדען קאַנ, יוננן עם זיינם צוויקע עכען ענטשפֿרוכט;

(כ ע ש ט ר א פֿ ן נ צ ו ו י ע ר אַפֿ־פֿ י צ י ע ר ס.) שאן אין נימ 131 דעם פֿאַרגען אַרבאַנגעם אונטערעם בלאַנקען האבען ווי דיא מעלזינע נעבראכט, דאם צוויא אַפֿפֿיציעלע דער נעמיגאַטן ארמעע, דיא הערדען רוסבאי אונד דיענסטעל איינען דאַרטענן צישטענם־דערלאַנטער, נאַמענם בארטא, פֿאַרמלר צים קריפֿפֿעל נעשלא־גען האבען. דיא אנגעלעגענהיט ווארדע איינער נעפֿעטטען רעכטספֿאַלגען בעשטעטיגט, אים אפֿפֿיציעלען צוי־דספֿפֿאַלגען בעשטעטיגט, צוי אויסרארדענ־צייגען־ונגען, ווא ען אים פֿוליונבדיי נעמעלדעט ווירד, פֿעלנלטע דיא עיזוקרנטע רעמטמיסיאן פֿאַר־נעהרט ארטהיל: 1) דיא הערדען רוסבאי אונד דיענסטעל האבען 1600 נולדען, אלם שפֿיצינגם־אונד הילפֿנם־נעלדער צו בעצאהלען; 2) וא דער פֿריפֿפֿעלבטעם, דעם צים קריפֿפֿעל נעשלאגענען דר־רארטער, דער נומפֿרר ארבישם־אנפֿערי־אים, לעבענלנגליך אין אחרעם־וידאלט פֿאַר 1200 נולדען צו לייסטען; 3) דיא בירדען אפֿפֿיציע־רען פֿאַרנע ע צוויא מאנאט פֿעסטנם־האפֿט אבצו־ביסנן. — דיזעם ארטיקל מים אנדרם עכטם פֿאַן דער מילטער־בעהאנדע אין דער־מאנטשאפֿט בעשטעטיגט ווערדען. אללענפֿאללם ווערדען דיא הערדען אפֿפֿיציע נומפֿרר ווי־פֿסנן, דאם אין דער נוכט אינען בירנער נאך בעלעבנן אינד־פֿאללען אונ מיסהאנדלן דיספֿען;

(ד א ל פֿ א ב ר י צ י א ם — ט א ב ק.) ווי האבען בעריכם פֿאַר מאנאטען דיא נאכריכ־טען־אבצו, דאם הערר קארל פֿאַבריציאם, חיפֿם־מאנם־דעפֿטער פֿיר דען זוקבענוויגר יואל־בעפֿעטיגט ש ע ם ב ו ר ג, דער ווענען ווירד שפֿטיען דיא בובלאַטהדן דער וועלטען אין־ווישטען בע־זוכט, וודוך אינע אפֿפֿיציע אבצוגעבען פֿאם אבען שטאַנד־פֿר־קט דען טעפֿען קעללער־חים חינאבשטיצט,

דיא בעשטעלטע וואר, וא שטאַרב. האם מאן גלויב־טע, דער טאַר ווערדע זאַנוויר אינטרעטען. דאך ערקלערט זיך דער אינגלקובע מאכן נאך אינד נאך אינד וואַרדע פֿאַן דען בעמטען אבצוטען אינ דער קלוינע קיין וואַרט ווייטר דיא. ווא מעטע דער קאַנצלר בעגרדטע דען שיצר פֿערלעטצ־טען פֿאַר אינגען מאַנאטען מיט זינעם אללער־האבטטען בעוכט. מאן האפֿפֿט דעמן אוך אלל־נעמיין. דאם דער אינגלקובע נעמנען ווערדע, דאך אן דען לעמטצען מאנען פֿערטלמעטצ זוך דעפֿטען צישטאַנד אינד — דיטפֿ פֿינדט אוך שאן דאם לוינבענעמנגם דעם שטרעפֿאמען מאנגם שטאַנט. דער פֿאַבריצאם, אין עבאַנגער ואב־סע, וואר אן נאַמען נעשיכטם־פֿאַרטער. דיא נע־לערטטע אקארמטע אן יינן נאב זאַנר זינע יינרדע אוך אידע אפֿטען דערים, עך וואר אוך מיטרוער דער אינאַרטען נעלערטצען־נעזעלל־שאפֿט. אלם דיפֿסטאַנם־דפֿפֿיטטער נפֿאַרטע עך צוי דעאַר־פֿאַרטיא, אוד אלם ויעזע זוך מיט מיטא־פֿאַרטיא פֿערוויגען, דא דיא ובפֿטע בעפֿאַלגינג פֿיציאם אין מיטגלוער דער יינבירנגם־פֿאַרטיא, אבצולוד עך דערדד וטפֿנם זינער לאַרפֿליטע פֿיערע אונגענערפֿלכרטען אוטפֿיטפֿרען אבצו־נעמן, עך וואר נעמלד נרטבציטפֿ, אוד פֿפֿאַרבער אן דער אבטפֿאפֿט אפֿאַלרא (אם דובענבירטפֿען דאַנפֿלאַנדן), דא דיא ובפֿטע בעפֿאַלגינג פֿיציאם אין מיטגלוער דער יינבירנגם־פֿאַרטיא, אוד אנגענערפֿלכרטען אוטפֿיטפֿרען אבצוגעבען, דיא דיא ובפֿטע עך זינע פֿאַרטער־טפֿלגינ אנפֿינדפֿט, לעגטע עך זינע פֿאַרטער־טפֿלגינ לינבער נאנן נעדרר, בעפֿאַר עך פֿאַן זינער פֿא־לינטען אונפֿרצינג, אוך נר אם אין דאַר־בייט אבצוגען זאַלפֿט, דיא טרינאַלפֿטע פֿיר דען פֿרפֿאַנגלרטען, דער אינע וויטינ אונד ובפֿ הינדרר צוילרלען, איט אינע אוטפֿרבפֿטינ אונ אללגפֿטינג.

פֿאַטיעל אבולאַפֿיא הלוי.

פֿ י נ א נ צ מ י נ י פֿ ט פֿ ר א ן קאַפֿפֿ ל י פֿ ן.

(פֿאַרטפֿעצונג.)

צוויא טאַנע עדאר, בעפֿאַר דיא האבצוט נעפֿיערם ווערדען זאַלטפֿ, פֿאַפֿטפֿ דיא פֿרפֿא שיטען, לינם זינע פֿרפֿאַרטפֿען נאך הערפֿנפֿלפֿט אונד עלרלפֿטפֿ, דיא פֿאַרטע מים צוי־פֿסנן בלאַנקא ווינפֿנגנג צו מאַכען.

דאך דיא פֿרינאַנפֿטען וויטפֿען ניכט. וא לינפֿען, דיא פֿינגפֿפֿפֿען נאך פֿאַלרא, דער דער־פֿנגנפֿטאַרט לאַפֿטפֿ־פֿרפֿטען, אם דען־פֿן אבצוטאַנען, דיא דיא פֿרפֿאַרטפֿען אונד פֿרפֿאַרטפֿען אונ

אך מאנו מיך אין קיינער וויזיג מיט דען בעשטיי־מונגען אירערס פֿערזיינס־נעזעטצעס אינפֿערשטאנדען ערקלערט, דאס מאן זיך אים קיינע נוד איבערצוגיבן אויף שוועבונג דער מילימעטרישען קרעפֿטע דעם פֿינדעם בעשרענקען זאלל. נין; מאן מים דען אנגריפֿען אללע טיילפֿס־מישטעל דער פֿערטיידיגונג רעגירונג ריכטען, נעגען אידער נעלדער, נעגען אידער אינטערעסען, נעגען אידער פֿארשטהע אינד זעלבסט נעגען אידר אנזעהען."

„אין דער־אדנונג וויזיג אינר דאך מים מעהר מעסיגונג אלם יע צופֿאר איזט דער לעטצטע דיישטע קרינ, נעגען פֿראנקרייך נעפֿיהרט ווארדען. דאס שיקזאל דעם קרינעגם וואר שאן נאר אבלייפֿ פֿאן צוויי מאנאטען עגשטיידען, אינר דא קעמפֿפֿט האבען עסטע דאנן אינען פֿערבשטעדטען פֿער־לויפֿ אנגענאממען, אלם אינע רעפֿלעקסיאנ־ען נעגרונג (דיא קאממיסטען) צים אינגליק פֿיר דאס לאנד דען קרינ נאך 4 מאנאטע הינדורך פֿערלענ־גערטצט; דיא נעזעטצע דער מענשען־ליבע מיסטען זיך עטצט אים קרינע פֿאר אללעם אויף דיא שא־נין דער פֿערפֿיינדעטען, דער קראנקען אינד דער אַרצט רינסטען; דיא פֿינדליכען נעפֿאנגענען מים־טען מים מעהר שאנונג בעהאנדעלט ווערדען, אינ־ נידט זוֹ וויא פֿיר־דער אלם פֿיינע בעפֿאטצט אינד אויפֿם נרויזאמסטע מיסהאנדעלט ווערדען!" —

זוֹ לויפֿט דאס אינטערעסאנטע שרייבען דעם נראפֿען מאלטקע, אויף אין ניין ען וויי־נין ען פֿיינדען איז אלזוֹ אין דיזער יעלט נידט צו האפֿפֿען, עהער בלידט אונס נאך דער פֿרינ קרינעמפֿטשאנד, אויס דעם ווייד נאר נידט הער־אויסקאמטען. היטצ מעלדען אונס אבער־מאלם אמטליכע דעפּעשען אוס נרינבנלאנד, דאס דיא נרינבישע ארמעע שאן אין דען נעבפֿטען טאנען אין דען קרינע נעגנען דיא טרקיי־א צינרהען ווערדע — אונר ווי פֿיר־כטען, דאס דיזעלבע העפֿטינע קרינ־ען צוישטען דען נרינבנען אונר טרקען קין מאדער־נער. זאנדערן אין נאנץ ווילדער אונר נרויזאמער זין ווירד; —

פערשיעדענע נייאנקויטען.

* (נ ע ר י כ ט ס־א ק ט פֿיר שטרי־ער־אנ נ ע ל ע נ ע נ ה י ט ע ן.) דיא רעזיגיג־טאט נומעהר אויף אינען זאלבען נעזעטצ־עגט־ווארף אוסנאבי־בישעט, דער נעגיים אבצ־אללמיט פֿיר־דען בעגרסט ווערדען ווירד. ינען ביזהער צוישטען דער שטרי־בעהאדע אינר אינגע בי־נער ווענען דער האהע דער אהם אינגע פֿער־שטייער אין שטרייט ענשטאנד — ווער שלכטע־טע וואהל דיזען שטרייט? דיא שטרי־בער־אדנונג

דיזען דיזוג אינאל וזענט: „צאהלע!" — דא נאכ עם קינע דענטע מעהר; דער ארמע בירנער קאנענט זיך אן נימאנד אם שטין ינענדען, ווענן ער דער מינינג וואר. דאס אהם אין אינ־עבטער ווייג אינג צו האדע שטרי־בער אינ־פֿעלנע וואדע; — דיא שטרי־בהאדע וואר דא קללינער אונר ריבטער אן אינער פֿרוהן, זיא האבענ דאס אינטערעסענ אם זינע דעם שטאבטע צו הא־לפן! „וואם לאנ אהר דא־אן, אב דיזוער אדער ענער בירנער מים שטרין אבערבידעט וואדע, ווענן נוד דיא שטאבטע־קאסע נעפֿעללט ווערדען קאנענ, נ שטרינע אינר רוקבטם־לאדע אין זאלבער שטרי־אינטפֿרטאר פֿאנינג. דעפֿטאר האהער שטאנד עד נאטירלוך אין דער נינפֿט דעם הערין פֿינאנצמינפֿטער. דיוזע וללקוי־וויטד־שטאפֿט וואר נאטירלוך אינע נראבע פֿראנג פֿיר דיא קאנענ. נ שטרינע אינר רוקבטם־לאדע אין זאלבער שטרי־אינטפֿרטאר פֿאנינג. דעפֿטאר האהער שטאנד עד נאטירלוך אין דער נינפֿט דעם הערין פֿינאנצמינפֿטער. דיוזע וללקוי־וויטד־שטאפֿט וואר נאטירלוך אינע נראבע פֿראנג פֿיר דיא קאנענ. נ שטרינע אינר רוקבטם־לאדע אין זאלבער שטרי־אינטפֿרטאר פֿאנינג. דעפֿטאר האהער שטאנד עד נאטירלוך אין דער נינפֿט דעם הערין פֿינאנצמינפֿטער. דיוזע וללקוי־וויטד־שטאפֿט וואר נאטירלוך אינע נראבע פֿראנג פֿיר דיא קאנענ.

(אינ ע ר פֿ א ל ל ע נ ד ע ר פֿ א ר ט ע ן.) אים נאך־שרייבט ווירד בעריכטעט: זינע עהרליכקייט, אונר אבצ־בעריר, דאן־מיט פֿיבעל פֿרינ־ד, ווירד דעמנבצבסט אינע צויי־טע עהע אינגעהנט, הנאן־ד